

színművészetünk jövőjére a legkecsegtőbbek." 1861. és 1866. év között Kolozsvárott volt szerződésben. 1867—68-ban Győrött működött, majd 1871 aug. 12-én Budapesten férjhez ment dr Kétly Károly margitszigeti fürdőorvoshoz és a pályáról lelépett. „Meghívom az örnagyot” c. alatt lefordított egy Moser-féle vigjátékot.

Szigligeti Aranka, Szigligeti Ede leánya, férjezett: Törs Kálmánné, sz. 1867-ben, Pesten, megh. 1927 nov 21-én, u. o. A Kerepesi-úti temetőbe temették. (Nem volt színésznő.)

Szigligeti Ede, színműíró, a Nemzeti Színház igazgatója, a Magyar Tud. Akadémia levelező tagja, a Kisfaludy- és Petőfi Társaság rendes tagja, a Színészakadémia tanára, sz. 1814 márc. 8-án, Nagyvárad-olasziban, — megh. 1878 jan. 19-én, Budapesten, Wesselényi-u. 15. sz. a. házában. Családi neve: Szathmáry József volt. Hasonnevű atyja földbirtokos és ügyvéd, anyja Szerepi Kelemen Katalin volt. Iskoláit a negyedik latin osztályig Nagyváradon járta, a többit és az akadémiai tanfolyamot Temesvárt. Az akadémia ifjúsága közt irodalmi társulatot alakított és már itt kiűnt ügyes tollforgatásával. Ez időben műkedvelői előadásokat is rendezett iskolatársaival, papiros-diszitményekkel, melyeket a házuk padlásán készített el és erről önéletrajzában ezeket írja: „Soha oly magasztos gyönyört nem élveztem, mint ezen előadás előkészületei között.” 1832-ben orvos akart lenni, de a szülei ellenezték, papnak szánták és végül a mérnökség mellett állapodtak meg; Vargha János mellett 1832-től gyakorolta is magát a Körös szabályozásánál, de e téren nem volt maradása. Feljött Pestre és az „Auróra”-ba kezdett dolgozni: kezdetben sikertelenül. Látva, hogy előrehaladását részben nyelvismerethiány gátolja: egész buzgalommal hozzáfogott a német nyelv tanulásához. Ekkor történt, hogy a magyar színészet legjelesebbjei: Kántorné, Megyeri, Bartha Budán kísérleteztek, ami az ifju lelkét tettekre készítette — színésszé lenni. Lukács Márton orvosnövendék, —

házigazdájának fia — akkor tanította Fáy András fiát, Gusztávot, zongorázni. Vele szövetkezett, s általa megnyerte az audienciát Fáy Andrásnál, majd Döbrenteinél, s egy hónapi gondolkozási időt nyervén, egy további „próba hónapra” szerződtek. Döbrentei és Sz. között ekkor ez a párbeszéd folyt le: „Tud-e kegyed táncolni?” „Igen is, tudok; diákoromban jó táncos voltam, s nem igen kaptam kosarat.” (Sz. egy bálból sem maradt el s három éjet is keresztül táncolt.) Döbrentei úgy látszott, nagyon elégedett volt a válasszal. Mindjárt is leült, s egy pár sort írt egy darabka papírra s kezébe ily szókkal adta: „Ménjen ezzel Kaczér úrhoz, ő majd megpróbálja.” (Kaczér Ferenc volt a budai színtársulat táncoktatója s mivel Sz. jól tudott táncolni, jó információt adott a színház igazgatóságának.) 1834 aug. 15-én lépett fel először Budán, ahol a „Szent István” c. drámában Wentzel lovag szerepét osztották neki. Mind a három felvonásban meg kellett jelennie, de csak a II.-ban volt egy egysoros mondókája. Már hetekkel az előadás előtt kínokat és álmatlan éjszakákat állott ki és mikor megkezdődött az előadás, iszonyúan rettegett, hogy bele sül, pedig — kihúzták a mondókáját. Mind a három felvonásban szerepelt, de szólnia nem volt alkalma. Csak utólag tudta meg, hogy így akarták a színpadhoz szoktatni. Az igazi „első” fellépése „Montfanconi Johanná”-ban volt. Egy vazallust kellett játszania, a kit megkötözve és reszketve vezettek egy zsarnok fejedelem elé. Mintha neki írták volna ezt a szerepet. Senki olyan művészettel nem - reszketett. Tudvalevő, hogy eredeti neve Szathmáry József volt, de atyja parancsára meg kellett változtatnia. Erről így ír: „Meghagyta, hogy tüstént menjek vissza mérnöknek, vagy legyek akármilyen, csak színész ne: különben feljön Pestre s csak főbe lő; addig pedig ne merjem nevét használni, mert kitagad, s rólam mit sem akar tudni. — Tudtam, hogy szíve nem érzi, a mit keze írt: azt is, hogy puskapor-természetű ugyan, de még egy nyulat sem lőtt, s haragja, a mily hirtelen fellobban, épp oly hirtelen ellobog; de én is éreztem, hogy velem igazságtalanság